

'Ik denk dat acteurs die er goed uitzien het moeilijker hebben dan acteurs waarvan het lijkt dat ze een blok hout op hun smool gekregen hebben.'

Acteur **JOSSE DE PAUW** leeft mee met collega's die minder geluk hebben met hun uiterlijk (in Dag Allemaal).

ACCIJNSVERLAGING IS KORTZICHTIG EN DOM

Er bestaan goede manieren om mensen met een laag inkomen te helpen, als ze lijden onder de hoge olieprijs, zegt **PAUL DE GRAUWE** en accijnsverlaging is daar niet bij, omdat die de afhankelijkheid van olie enkel bestendigt.

Hoe duurder de olie, hoe beter

PAUL DE GRAUWE

Wie? Hoogleraar economie aan de KU Leuven.
Wat? Het is juist goed dat de olieprijs hoog blijft.
Waarom? Op die manier moeten we dringender op zoek naar alternatieven.

De politieke reactie op de stijgende olieprijs kon niet uitblijven. De minister van Begroting stelt nu voor om de accijnzen op benzine en diesel te verlagen. Begrijpelijk. Voor mensen met een laag inkomen is de stijgende kostprijs van brandstof een harde noot om te kraken. Een verlichting lijkt op het eerste gezicht een goede zaak.

Ik wil hier betogen dat de voorgestelde daling van de accijnzen geen goede maatregel is en dat er betere methodes bestaan om verlichting te brengen voor mensen met een laag inkomen.

Mechanismen van een hoge olieprijs

Laat mij beginnen met de kern van het probleem. De Belgische economie is, zoals de economieën van de meeste Europese landen, erg afhankelijk van ruwe olie. Deze energiebron is heel onaantrekkelijk en wel om twee redenen. Ten eerste leidt het gebruik ervan tot CO₂-uitstoot en de daaruit volgende klimaatveranderingen. Deze zullen in de toekomst vooral voor onze kinderen grote kosten met zich meebrengen. Ten tweede is de voorraad ruwe olie eindig en moeten we rekening houden met het feit dat deze voorraad uitgeput zal zijn binnen afzienbare tijd.

De prijsstijging die ons nu wordt opgelegd door de internationale markten is fundamenteel een goede zaak. Die prijsstijging is een buitengewoon krachtig instrument om de problemen van het gebruik van ruwe olie aan te pakken. Dure olie dwingt de gebruikers om hun gedrag aan te passen, bijvoorbeeld door minder met de wagen te rijden en andere transportmiddelen te gebruiken die geen gebruik maken van olie. Ze geeft aan autobouwers en producenten een sterke prikkel om energiezuinige wagens te ontwikkelen. Een hoge olieprijs maakt ook milieuvriendelijke en hernieuwbare energiebronnen economisch rendabel, dat wil zeggen: winstgevend. Dat laatste is van heel groot belang. Als de olieprijs hoog blijft (en blijft stijgen) hebben private investeerders er belang bij om die alternatieve energiebronnen aan te boren of te ontwikkelen. Een hoge olieprijs zet dus een hele reeks mechanismen in gang die onze afhankelijkheid van olie verminderen en het milieu sparen. Dat laatste is belangrijk voor onze kinderen. Een hoge olieprijs zorgt ervoor dat zij een schoner milieu zullen erven. Bovendien wordt hen door de besparing op het gebruik van ruwe olie vandaag een grotere voorraad olie overgedragen.

Dat zal hen meer tijd geven om zich aan te passen aan de onvermijdelijke uitputting van de voorraad olie. Het is dus van groot belang, voor het milieu en voor de welvaart van onze

kinderen, om de olieprijs vandaag hoog te houden.

In deze optiek komt de aankondiging dat de accijnzen op olieproducten zullen worden verlaagd als erg misplaatst over. Zo'n maatregel vertraagt de mechanismen die ik zojuist heb beschreven. Hij zal onze kinderen ook met een groter juk opzaden. Het kan moeilijk de bedoeling zijn van het beleid om de welvaart van onze kinderen op te offeren aan het kortetermijnbelang van de huidige generatie.

Veelverdieners met dikke auto's niet belonen

De mechanismen die ik geschetst heb werken op lange termijn. Precies daarom is het belangrijk om de prijsstijgingen nu volop te laten spelen. Op korte termijn brengen ze echter ook heel wat leed mee. Vooral voor mensen met lage inkomens die hun gedrag niet zomaar kunnen aanpassen. Dit is ook de motivatie achter de voorgestelde accijnsvermindering: een verlichting van de last voor de lagere inkomens. Een accijnsverlaging is echter een heel ondoelmatig instrument om dat doel te bereiken. Wat zo'n verlaging doet is aan iedereen die met een auto rijdt een verlichting in de oliefactuur te geven. Het grootste deel van de mensen die met de auto rijden kan zich de gestegen oliefactuur veroorloven. Die mensen hebben dit cadeau van de overheid niet nodig. Bovendien rijden mensen met hogere inkomens ook nog eens met grotere en zwaardere wagens. Ze krijgen dus een beduidend hoger geschenk dan de mensen met lage inkomens, die zich moeten tevreden stellen met kleine en zuinige wagens. Dat is allemaal heel pervers. Om de mensen met lage inkomens te compenseren voor de hogere oliefactuur geeft de overheid een nog veel grotere compensatie aan mensen die het niet nodig hebben en die bovendien meer olie verslindende auto's gebruiken.

De Standaard maakt plaats voor jong cartoon-talent. © Lectra

De oliefactuur verlichten voor de mensen met een laag inkomen kan op een slimme manier gebeuren dan door een domme accijnsverlaging. Die slimme manier bestaat erin een directe inkomenssteun te voorzien voor de lagere inkomens. Op die wijze wordt iedereen geconfronteerd met een hoge olieprijs en de noodzaak om het gedrag aan te passen. Maar we zorgen er tegelijk voor dat de lagere inko-

Waarom zou het beleid de welvaart van onze kinderen opofferen aan het kortetermijnbelang van de huidige generatie

mensen een directe geldtransfer krijgen die hen moet compenseren voor het verlies aan koopkracht dat ze door de dure olie ondervinden. Het is dus mogelijk om de zwaksten in de samenleving te helpen zonder het belang van toekomstige generaties uit het oog te verliezen. Dat laatste veronderstelt dat we ons vandaag onderwerpen aan de onvermijdelijkheid van hoge en stijgende olieprijs.

Open brief aan alle politierechters

Emilie Leus was het slachtoffer van een verkeersongeval. Haar moeder, **NATHALIE VAN DAMME**, kan er geen begrip voor opbrengen dat een politierechter in Namen een jonge chauffeur vrijspreekt die twee jongeren doodreed met 2,5 promille in zijn bloed. En dat heeft niet alleen met emotie te maken.

NATHALIE VAN DAMME

Wie? Mama van Emilie Leus, overleden op 18-jarige leeftijd ingevolge een tragisch verkeersongeval in Oosterzele, waarbij drie studenten geneeskunde het leven lieten.

Wat? Het is onbegrijpelijk dat een politierechter de subjectieve vaststelling van de politie belangrijker vindt dan de 'nuchtere' vaststelling dat iemand feitelijk dronken is.

Waarom? Welk signaal geeft zo iemand als hij aangeeft dat 'zware alcoholintoxicatie' geen dronkenschap is?

Zoals velen nam ook ik geschokt kennis van de uitspraak van de politierechtbank van Namen waarbij een jonge chauffeur met 2,5 promille in zijn bloed die twee jongens van 17 en 19 jaar doodreed, werd vrijgesproken van onvrijwillige doodslag. De politierechter steunt zich hiervoor op de subjectieve vaststellingen van de verbalisanten dat de bestuurder klare taal sprak en stevig op zijn benen stond, om te besluiten dat zo'n zware alcoholintoxicatie het ongeval niet (mee) heeft veroorzaakt.

Wat baat het dat je kinderen voorzichtig zijn, als anderen het niét zijn?

Ik las met veel belangstelling de toelichting van Dirk Van Trimpt, ex-voorzitter van het Verbond van Politierechters, die benadrukt dat er een groot verschil is tussen alcoholintoxicatie en dronkenschap. Hij kan geen commentaar geven op de uitspraak zelf, maar wil wel een paar puntjes op de i zetten: 'Alcoholintoxicatie is het sturen met een alcoholconcentratie die hoger is dan wettelijk toegelaten. Dronkenschap is veel erger: door buitensporig alcoholgebruik ben je niet meer geschikt om een voertuig te besturen. In het eerste geval kan je nog rijden, in het tweede geval niet.'

Moet je daaruit besluiten dat een alcoholgehalte van 2,5 promille in het bloed geen invloed heeft op het rijgedrag als men je er niet dronken uit ziet? Dat, zolang je op een rechte lijn kunt lopen en een goed besef van tijd en ruimte hebt, er geen vuiltje aan de lucht is en je gerust het stuur van de wagen mag plaatsnemen, zelfs al heb je de hele nacht gedronken, omdat louter

alcoholintoxicatie de vaardigheden van een bestuurder niet beïnvloedt?

Wetenschappelijke studies tonen aan dat het waarnemingsvermogen (tunnelzicht), de reactiesnelheid en de concentratie al vanaf 0,2 promille beïnvloed worden. Bovendien leidt alcohol tot zelfoverschatting, waardoor je nonchalanter gaat rijden. Iemand met een alcoholconcentratie van 0,5 promille loopt ongeveer 1,4 keer meer risico op een ongeval dan een nuchtere bestuurder. Bij grotere hoeveelheden neemt het risico op ongevallen exponentieel toe (bij 0,8 pro mille is het risico op een ongeval 4,5 keer groter en bij 1,52 pro mille is dit al 22 keer). Volgens de schaal van Douris wijst een alcoholgehalte van 2,00-2,50 promille op een staat van dronkenschap bij 92 procent van de normale personen, met een vermindering van aandacht en reflexen bij alle normale personen. Met al deze resultaten van objectief wetenschappelijk onderzoek wordt geen rekening gehouden.

Rechters kennen een grotere bewijskracht toe aan een subjectieve inschatting door de politie (op basis van uiterlijke tekenen zoals oriëntatie- en spraakvermogen, alcoholgeur) dan aan een objectieve bloedtest en de resultaten van wetenschappelijk en toxicologisch onderzoek wat de inwerking van alcohol op het centraal zenuwstelsel betreft. Alsof bij een bestuurder die ongetwijfeld in shock is als hij vaststelt dat hij twee jongeren heeft doodgereden, nog uiterlijke tekenen van dronkenschap kunnen worden vastgesteld.

Subjectieve vaststellingen kunnen enkel dienen om dronkenschap vast te stellen, niet als maatstaf voor de beoordeling van de invloed van een objectief vastgestelde alcoholintoxicatie op het rijgedrag. Zelfs zonder uiterlijke tekenen van dronkenschap is het evident dat een alcoholintoxicatie van 2,5 promille in zeer ernstige mate de concentratie, aandacht en het reactievermogen van bestuurders aantast.

Rechters hebben een belangrijke signaalfunctie: dit kan er toch niet in bestaan dat een alcoholintoxicatie van 2,5 promille het rijgedrag van een bestuurder niet beïnvloedt en dat een ongeval waarbij een bestuurder twee wandelaars niet opmerkt (terwijl eerdere nuchtere bestuurders hen wel zagen) zich ook zou hebben voorgedaan indien deze bestuurder niet had gedronken.

Dat volgens politierechter Van Trimpt de 'man in de straat' dergelijke uitspraken niet aanvaardt is niet meer dan normaal. De 'man in de straat' weet zeer goed dat alcohol en rijden niet samengaan. De 'man in de straat' is het beu 's nachts wakker te liggen als zijn kinderen uitgaan uit schrik dat zij het slachtoffer zouden worden van het zoveelste weekendongeval, waarvan er ten minste de helft alcoholgerelateerd zijn.

Wat baat het dat je kinderen voorzichtig zijn, als anderen het niét zijn?

Alcohol leidt onder meer tot zelfoverschatting, waardoor je nonchalanter gaat rijden. © Stefaan Beel

Oscar van den Boogaard is schrijver. Zijn column verschijnt elke vrijdag.

OSCAR VAN DEN BOOGAARD

DRAAIKONTERIG GEDRAG

Niet de fietspaden of Beatrix of de Amsterdamse grachten, zelfs niet mijn familie. Het enige wat ik écht miste toen ik twintig jaar geleden naar België verhuisde, was de Hema. Hollands welven ten top. Ik verlangde naar de kaas, rookworsten, washandjes, eierwекkers, chocoladeletters en natuurlijk de 'Jip en Janneke'-champagne voor mijn neefjes en nichtjes.

Nederlanders groeien op met de Hema. Kinderen kopen er drop, scholieren kaftpapier en schoolagenda's, studenten hun allereerste pannetjes en servies. Alles mooi en helder vormgegeven. Goedkoop en optimistisch. Hema is voor mij het symbool van democratie en goede smaak. Een betere wereld. Iedereen voelt zich daar goed. Armlastigen en mensen die zich alles kunnen permitteren. Zelfs estheten en culturele meerwaardezoekers. Ik word er vrolijk van als ik er allochtonen paashazen zie kopen, en boeken van Annie M.G. Schmidt. Zonder dat ze erg in hebben leren ze hier wat de Nederlandse cultuur is. Een Somalisch jongetje hoorde ik laatst aan zijn moeder vragen of Jip en Janneke ook uit Afrika kwamen omdat ze zwart zijn. Daar heeft geen Hollands kind ooit aan gedacht.

Ik was zo blij toen de Hema zijn eerste filialen opende in België. Ook al waren de Belgische verkooppunten niet in staat de Hollandse gezelligheid uit te stralen. Met een Franstalige verkoopster in de Brusselse Hema kreeg ik het aan de stok toen ik vlaggetjes en slingers bij haar afrekende, omdat ze voor zich uitstaarde alsof ze aan de lopende band stond. Dat is niet de geest van de Hema! Mag je een verkoopster dwingen haar klanten aan te kijken en te glimlachen? Ik vind van wel. Maar je mag haar niet verplichten haar hoofdhoek af te doen.

Nadat de Hema deze week een vrouw die een hoofdhoek droeg in Genk heeft ontslagen, maakt de winkelketen in een persbericht duidelijk dat ze zich schikt naar de 'cultuur en gewoonten' van België. Wat een draaikonterig gedrag! Moet je je schikken naar de gewoonte van het land ook als het een slechte is? Als er klachten van onverdraagzame klanten binnen sijpelen, hoef je je toch niet aan de onverdraagzaamheid aan te passen? Houde je moraal hoog! De Hema heeft een opvoedkundige taak. Is het niet vanuit een winkel dat je de wereld kunt verbeteren?

Hema is voor mij het symbool van democratie en goede smaak

Consumeren is politiek bedrijven. Nu moet je volgens Vlaams Belang rookworsten van de Hema gaan eten om het te steunen in zijn strijd tegen hoofddoeken. Wat een domheid. Filip Dewinter wil dat mensen neutraal zijn. Wat is een neutraal mens? Iemand die zonder Antwerps accent praat? Iemand zonder geslacht en leeftijd? Neutrale mensen bestaan niet. Wat wel bestaat zijn aardige mensen en on aardige mensen. Ik vind het een verademing om een gesluierde moeder in de Hema zakdoeken te zien kopen en een paar paashazen voor haar kinderen. Uiteindelijk wil iedereen hetzelfde. Zijn neus snuiten en gelukkig zijn.

En wat als diezelfde vrouw op een dag bij de Hema wil gaan werken en haar hoofdhoek niet wil afdoen? Het toppunt van integratie is een gesluierde vrouw die rookworsten van de Hema verkoopt. Zelfs al zijn ze gemaakt van onrein varkensvlees. Wat is het probleem? Na verloop van tijd zie je die hoofddoeken niet meer. Net zoals lang blond haar of korte krullen je ook niet opvallen. Of baseballcaps. Criterium voor iemand die bij de Hema werkt is dat die klantvriendelijk is. Een volbloed Vlaamse kassière met een ontevreden smool heb ik minder graag dan een lachende Marokkaanse.

Het interessante in het hoofdhoekenschandaal in Genk is dat het gaat om zo'n volbloed Vlaamse die er zelf voor gekozen heeft om een hoofdhoek te dragen. De discussie kan in dit geval niet gaan over 'pas je aan' of 'ga terug naar je land'. Dat iemand in volle vrijheid kiest voor een hoofdhoek is natuurlijk voor de onverdraagzame medemens helemaal bedreigend. Het is in hun ogen verraad aan de vrijheid zelf.

De Antwerpse kreeg zelfs een speciale hoofdhoek van Hema, met de kleuren en het logo van de winkelketen. 'Mijn baas had die in Nederland besteld, bij het hoofdkantoor van Hema. Ik vond dat fijn,' zegt ze. Dat de Hema hoofddoeken aanbiedt met het logo van het winkelketen vind ik prachtig. Zo kan ik me voorstellen dat moslim-vrouwen die bij openbare diensten werken in Vlaanderen, misschien een gele doek met een zwarte leeuw kunnen dragen. Of zwart-geel-rood. In plaats van vreemdelingen zouden ze daardoor lijken op voorbeeld-Belgen.